

Breu opinió sobre el llibre EL RESPETO O LA MIRADA ATENTA

Autor: Josep M. Esquirol.

novembre de 2008

Encara que pot semblar que no tracta directament el tema de la Dignitat, crec que es complementa molt bé amb els autors que em llegit fins ara. Nogensmenys, tots aquests autors fan al·lusions sovintejades al **respecte**. Potser l'únic que no ho fa obertament és el nostre comú amic Pico, que, en el seu *Discurs*, es preocupa fonamentalment de la seva defensa; a "llibres vist" podríem dir que Pico practica l'autoestima en el sentit que Esquirol la defineix cap al final del llibre.

Qüestions que em planteja el llibre:

- Analogies entre **respecte** i **Dignitat**. No són el mateix, però sense respecte no hi ha Dignitat i sense Dignitat no hi pot haver respecte.
- Com el mateix Esquirol, em plantejo: "Tenia raó Kant al afirmar que només les persones són dignes de respecte"?
- "Kant sostenia que la Dignitat humana es fonamenta en la autonomia, en la capacitat de cada ésser humà per donar-se a sí mateix les normes i decidir per ell mateix. Kant distingeix entre la *persona* com a fi en sí mateixa i les *coses* com a fins relatius (perquè tenen preu)". Això, que per alguns pot semblar "de caixò", no és tan evident. Esquirol, però, ho desenvolupa bé associant a persones i coses els conceptes de *fragilitat*, *cosmicitat*, i *secret*. Crec que aquesta és una de les aportacions més importants (originals) del llibre.
- Naturalment, una de les aportacions d'Esquirol a l'estudi de la Dignitat, encara que explícitament no ho faci amb aquesta intenció, és el concepte de la **mirada atenta**. A aquest dedica la major part del llibre. Sense "mirar atentament", en el sentit esquirolí, a la distància justa, sense importunar però amb atenció, no hi pot haver Dignitat per part del que mira ni per la part observada.
- En canvi, el capítol dedicat a la, diem-ne, *visió tecnocientífica* (que a mí, personalment m'ha interessat), m'hi sembla com ficat una mica amb calçador. No obstant això, hi ha coses molt interessants, com quan diu que "qualsevol tècnica comporta una mirada diferent sobre el món" o quan parla sobre el llenguatge de la informació (informació és poder). Al final d'aquest capítol, a més d'autojustificar-lo una mica, conclou: "Tan de bo la gent sabés advertir, rere aquests llenguatges aparentment experts, tot el buit que amaguen".

Cap al final m'ha agradat la frase: *La humilitat porta cap al respecte*. Què dir, doncs, de la **Dignitat**?

Josep M. Boixareu

membre de l'Ateneu per la Dignitat.